

TS. Trần Tuấn Anh - Thứ trưởng Bộ Công Thương phát biểu tại hội nghị.

XUẤT KHẨU GẠO: CẦN

• HỒNG LỰC

TỪ ĐẦU NĂM 2013 ĐẾN NAY, XUẤT KHẨU GẠO CỦA VIỆT NAM GIẢM MẠNH CẢ VỀ LƯỢNG VÀ GIÁ TRỊ DO CÓ SỰ CẠNH TRANH KHỐC LIỆT TỪ NGUỒN CUNG CỦA CÁC NƯỚC TRONG KHU VỰC, DO NHIỀU NƯỚC SẢN XUẤT, XUẤT KHẨU (XK) GẠO ĐÃ CÓ NHỮNG THAY ĐỔI QUAN TRỌNG VỀ CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI MẶT HÀNG LÚA, GẠO.

đồng thuận,
hợp tác
và chia sẻ

Thị trường thế giới cung vượt cầu

Một hội thảo mới đây tại Thành phố Hồ Chí Minh, với chủ đề “Nâng cao giá trị hạt gạo XK của Việt Nam” với sự tham dự của lãnh đạo: Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp & Phát triển Nông thôn; Hiệp hội Lương thực Việt Nam (VFA), các viện, trường, trung tâm. Các nhà khoa học, các chuyên gia kinh tế có kinh nghiệm lâu năm với ngành này, đã cùng nhau đưa ra những ý kiến, tham luận, nhằm tìm ra những giải pháp căn cơ, đối sách phù hợp trước những biến động của thị trường, để hạt gạo XK của Việt Nam từng bước đáp ứng ngày càng tốt hơn đòi hỏi của thị trường trong nước và XK, góp phần khẳng định vị thế XK gạo của Việt Nam trên thương trường quốc tế

Xuất khẩu trong 8 tháng qua đạt số lượng 4,678 triệu tấn, với giá trị đạt khoảng 2,005 tỷ USD, giảm 7,86% về lượng và 10,98% về giá trị so với cùng kỳ năm 2012. Theo đó, giá xuất khẩu bình quân cũng đã giảm 15,04 USD/tấn. Khả năng trong quý IV này số lượng xuất khẩu sẽ tiếp tục giảm và có khi sang cả năm 2014. Với đà này, khả năng lượng gạo xuất khẩu trong năm 2013 chỉ đạt khoảng hơn 7 triệu tấn. Nguyên nhân do nhu cầu gạo thế giới đang trong xu hướng giảm mạnh, trong khi nguồn cung lại đang thừa, kéo giá gạo ngày càng thấp xuống và tác động tiêu cực đến các nước xuất khẩu. Bên cạnh đó, Việt Nam còn chịu sự cạnh tranh khốc liệt của những “đại gia” xuất khẩu gạo từ châu Á, khiến thị trường thu hẹp hơn. Thái Lan đang tung nguồn gạo giá rẻ, Ấn Độ đang tồn kho khoảng 30 triệu tấn gạo nên cũng đẩy mạnh xuất khẩu, trong khi thị trường nhập khẩu lớn nhất

hiện nay là Trung Quốc đang hạn chế nhập. Hiện còn hai thị trường chính là Philippin và Indonesia có triển vọng nhập khẩu nhưng vẫn đang trì hoãn do giá thị trường sụt giảm và chắc chắn sẽ chịu sự cạnh tranh gay gắt từ các nguồn cung khác trong khu vực.

Sản xuất gạo tại Việt Nam chưa theo quy trình hiện đại

Thêm nữa, cả thế giới hiện nay sản xuất gạo theo chuỗi gần như là khép kín, trong khi Việt Nam, đang từng bước vừa học vừa làm, lại chậm nữa, nên sức cạnh tranh kém và chất lượng thấp. Nguyên tắc Các thương nhân phải đầu tư trang thiết bị để chế biến sâu, phải cung ứng dịch vụ cho người nông dân như: con giống tốt, phân bón, thuốc trừ sâu, hướng dẫn người nông dân thực hiện sản xuất nông nghiệp theo GAP (Viet Gap hoặc Global Gap), về quy trình chế biến, các nhà chế biến phải thực hiện quy trình HACCP (phân tích mối nguy và điểm kiểm soát trọng yếu). Tuy nhiên thực tế hiện nay các thương nhân chế biến đang làm quy trình ngược, cụ thể, thay vì khi thu hoạch lúa xong phải phân loại rồi mới đem đi sấy và xay xát, thì tỷ lệ thu hồi gạo sẽ đạt 62% đến 65%, nhưng bấy lâu nay, các thương nhân khi mua lúa tươi ở các hộ nông dân nhỏ, lẻ, đổ tất cả các loại lúa vào một chỗ, không cần phân loại, rồi tập trung đem đi xay xát bóc vỏ, rồi mới thực hiện sấy, tiến hành công đoạn lau bóng, làm như thế thì tỷ lệ gạo chỉ đạt 50% đến 52% thôi, làm cho chất lượng gạo và giá bán luôn thấp hơn các nước khác là điều hiển nhiên.

Giải pháp lâu dài và trước mắt

Một ý kiến rất đáng lưu ý khác của GS-TS. Nguyễn Văn

Luật, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu Lúa đồng bằng sông Cửu Long cho rằng, các cơ quan nhà nước tại địa phương cần phải mạnh dạn và cần kè trong chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, cho phù hợp với thổ nhưỡng, khí hậu của từng vùng. Đồng thời, Nhà nước nên có chính sách kiểm soát chặt chẽ giá cả, chất lượng cung ứng đầu vào. GS-TS. Luật nhấn mạnh, hiện nay giá vật tư như: Phân, thuốc cao ngất ngưỡng, chất lượng ra sao chẳng ai thắc mắc, kiểm tra, con giống nào tốt cho ra năng suất và chất lượng cao, có làm nhưng còn hạn chế, phần đông vấn đề này đều rơi vào những vùng sâu, vùng xa, phương tiện đi lại còn hạn chế và mặt bằng dân trí của người nông dân còn thấp. Vì vậy, đòi hỏi các cơ quan quản lý địa phương phải tích cực hơn nữa để kiểm soát chặt chẽ hơn. Nếu làm được điều này, khi người nông dân được cung cấp giống tốt, được mua phân, thuốc với giá gần giá xuất xưởng và bán gần với giá xuất khẩu, thì đảm bảo người dân sẽ có lãi.

Ông Phạm Văn Bảy - Phó Chủ tịch VFA cho biết: Tình hình XK gạo của Việt Nam hiện đang xấu, do nhiều yếu tố tác động từ lượng cung đang thừa. Các doanh nghiệp nên cẩn trọng khi ký hợp đồng với các đối tác theo đúng thông lệ của quốc tế, và lưu ý các cơ quan truyền thông khi khai thác nên lưu ý các thông tin về giá của Thái Lan, hiện nay chưa chính xác, và khó tiếp cận được thông tin chính thức, ngay cả lượng hàng tồn kho của nước này là bao nhiêu cũng khó mà biết được. Về hướng điều hành sắp tới, VFA sẽ luôn cập nhật thông tin diễn biến của thị trường để kịp thời thông tin đến các đầu mối XK gạo ■